

Η προσωπική μαρτυρία από την κατάληψη της Πολυτεχνικής

Ετικέτες

[Το "πολυτεχνείο" της Θεσσαλονίκης](#)

Φοιτητές μπαίνουν στην Πολυτεχνική, 16.11.73

Είχα την τύχη να είμαι στην κατάληψη της Πολυτεχνικής σχολής του πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης από την έναρξη της φοιτητικής εξέγερσης, στις 17 Νοέμβρη 1973. Εκείνη την περίοδο ήμουν απολυμένος άνεργος δημοσιογράφος, αλλά παρακολουθούσα από κοντά τα τεκταινόμενα στο Πανεπιστήμιο, γιατί, πέρα από το προσωπικό ενδιαφέρον ως φοιτητής παλιότερων ετών, συνέχιζα να στέλνω ρεπορτάζ για το φοιτητικό κίνημα στο εξωτερικό.

Πήγαμε το απόγευμα της Παρασκευής που άρχισε η κατάληψη στο κτήριο των Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών της Πολυτεχνικής σχολής μαζί με τον φίλο μου Κλέαρχο Τσαουσίδη, απολυθέντα επίσης δημοσιογράφο, και βοηθήσαμε ποικιλοτρόπως και διακριτικά στην κατάληψη. Εμείς μπήκαμε μέσα στο κτήριο και ως φοιτητές της Φιλοσοφικής σχολής παρελθόντων ετών. Γίναμε ένα με τα νεότερα παιδιά και μας συνεπήρε ο ενθουσιασμός τους. Όλα σχεδόν τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής και άλλα στελέχη του φοιτητικού κινήματος που συμμετείχαν στη φοιτητική εξέγερση ήταν γνωστά μας, μια και οι δύο ασχολούμασταν, πριν από την απόλυσή μας, την άνοιξη του 1973 από την εφημερίδα «Θεσσαλονίκη», με φοιτητικά και εκπαιδευτικά θέματα. Ως σεσημασμένοι από τις χουντικές αρχές κρατήσαμε διακριτική στάση στην κατάληψη. Έτσι κινήθηκαν και οι περισσότεροι φοιτητές που είχαν "πάρε-δώσε" με την Ασφάλεια ή είχαν περάσει από κρατητήρια, στρατοδικεία και φυλακές, για να γλιτώσουν από επικείμενη υποχρεωτική στράτευση που ήταν σε ισχύ.

Κατελήφθη ἡ Πολυτεχνικὴ Σχολὴ τῆς Θεσσαλονίκης

ΑΠΟ 3.000 ΦΟΙΤΗΤΑΣ, ΟΠΩΣ ΑΝΕΚΕΙΝΘΗΣΑΝ ΟΙ ΙΔΙΟΙ.- ΚΑΤ' ΑΛΛΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ, ΤΟ ΣΥΝΟΛΟΝ ΤΩΝ ΕΓΚΛΕΙΣΤΩΝ ΑΝΕΡΧΕΤΑΙ ΕΙΣ 1.200.- ΚΑΛΩΝ «ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ» ΕΙΣ «ΣΥΝΕΧΕΙΣ ΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΚΑΙ ΧΩΡΩΝ ΤΗΣ ΔΟΥΛΕΙΑΣ»

Ἡ ἀποκαταστάσις εὐαί-
στα ἐξέγερσιν, μετὰ τῆς
ἄθροισ καὶ τῶν Πιστων,
ἐξήδησεν ἕως τῆς μεση-
μερῆ καὶ εἰς τὴν Πολυτε-
χνικὴν Σχολὴν τῆς Ἀρι-
στοτελείου Πανεπιστημίου.
Ἡ Μία πτωχολογία ἀνι-
στρεφῆ, καὶ ἐξήδησεν ἐπὶ
προσχετικῶν συγκεντρω-
σιν τῶν τῶν προσηγορι-
ῶν τῶν τῶν, ἔχοντα ἐπὶ ἑ-
κατομῆ καὶ ἐξήδησεν ἐπι-
τάσεις, καὶ εἰς προ-
σχετικῶν καταστάσεων.

Στην κατάληψη βοηθούσα στην Επιτροπὴ Επικοινωνιών, ἔγραφα ἢ χάραζα συνθήματα σε λάστιχο (λινόλευο), που εἶχα φέρει ἀπὸ το σπίτι μου, ἀντιχουντικά συνθήματα που τα ρίχναμε κρυφὰ στους δρόμους τῆς πόλης. Ο Κλέαρχος συμμετείχε πιο ενεργὰ στην οργάνωση τῆς κατάληψης, στο Γραφεῖο Τύπου καὶ στο ραδιοσταθμὸ. Στο Πολυτεχνεῖο ἦταν καὶ ἄλλοι δύο δημοσιογράφοι, ὁ Δημήτρης Καϊσῆς ἀπὸ το *Βῆμα* καὶ ὁ Φώτης Σιούμπουρας (ἦταν καὶ φοιτητὴς τῆς Νομικῆς) ἀπὸ τὴν *Απογευματινὴ*, που βοήθησαν σημαντικά, με τα δίκτυα πληροφόρησης καὶ τὴν προσωπικὴ συμμετοχὴ, στην κατάληψη. Στο Πολυτεχνεῖο ἦταν καὶ οἱ δημοσιογράφοι Ξενοφὼν Μαυραγάνης καὶ Νίκος Βολωνάκης που κάλυπταν τὸ γεγονός για τὴν εφημερίδα “Μακεδονία”.

Ἦταν αὐθόρμητη ἢ οργανωμένη ἡ κατάληψη;

Ὁ νεανικὸς ἐνθουσιασμός, ἡ αὐτοπειθαρχία καὶ ἡ ἐλεύθερη κινητικότητα προσώπων καὶ ιδεῶν, ἡ μαχητικότητα, ὁ σεβασμὸς τῶν συλλογικῶν αποφάσεων, ἡ ἀνοιχτὴ ἰδεολογικὴ καὶ πολιτικὴ ἀντιπαράθεση καὶ ἡ αἴσθησις ὅτι κάτι μεγάλο συνέβαινε στὸν πανεπιστημιακὸ χώρο ἦταν τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς φοιτητικῆς κατάληψης στὴν Πολυτεχνικὴ σχολὴ τῆς Θεσσαλονίκης. Εἶναι γεγονός ὅτι ἡ διαβίωση καὶ ἡ δράσις στὸ χώρο τῆς κατάληψης δὲν υπαγορευόταν οὔτε ἀναφερόταν δεσμευτικὰ σε κάποια συλλογικὴ ἀρχή. Ἡ Συντονιστικὴ ἐπιτροπὴ, που ἐκλέχτηκε ἀπὸ τοὺς καταληψίεις, συνεδρίασε συγκροτημένα μόνο μιὰ φορὰ, δημιούργησε ἕνα πλαίσιο στόχων καὶ συμπεριφορᾶς, ἀλλὰ ξεπεράστηκε στὴν πράξι ἀπὸ τὴν αὐτενέργεια, τὴν ὁμοθυμία καὶ τὴ συλλογικὴ δράσις τῶν φοιτητῶν. Ἡ κατάληψη ὁμως αὐτὴ καθ᾽αυτὴ δὲν ἦταν αὐθόρμητη. Πίσω τῆς υπῆρξε ὀργανωμένη στρατηγικὴ καὶ ἐνεργειακὴ πρωτοβουλία μιᾶς ομάδας φοιτητῶν, κυρίως τῆς Πολυτεχνικῆς σχολῆς καὶ τοῦ λεγόμενου μεταπολιτευτικὰ ἐξωκοινοβουλευτικοῦ χώρου. Το ἐρώτημα ἀν ἦταν αὐθόρμητη ἢ ὀργανωμένη καὶ ὑποκινούμενη ἡ κατάληψη τοῦ Πολυτεχνεῖο τῆς Θεσσαλονίκης ἔχει ἀπασχολήσει μεταπολιτευτικὰ τὰ στελέχη τῆς κατάληψης. Ὡστόσο, ἡ πλειονότητα τῶν φοιτητῶν που συμμετείχε στὸ Πολυτεχνεῖο ὑποστηρίζει ὅτι ἡ κατάληψη ἦταν αὐθόρμητη καὶ ὀργανώθηκε συστηματικότερα στὴν πορεία. Διέκρινα, πάντως, ἐκεῖνο τὸ δραματικὸ εικοσιτετράωρο τὴν ηγετικὴν ὀμάδα φοιτητῶν ἀπὸ διαφορετικούς ἰδεολογικούς καὶ πολιτικούς χώρους, που εἶχε διαμορφωθεῖ καὶ εἶχε δώσει τὸ ἀγωνιστικὸ παρόν στὴ διάρκεια τοῦ φοιτητικοῦ κινήματος, ἡ ὁποία κατηύθυνε τὰ πράγματα καὶ ἔδινε τὸν τόνο τῆς κατάληψης. Ὁ ἐκ τῶν πρωταγωνιστῶν καὶ συλληφθέντων στὴν κατάληψη τῆς Θεσσαλονίκης Κλέαρχος Τσαουσίδης λέει γιὰ «μῦθο τοῦ αὐθόρμητου ξεσηκωμοῦ»:

«Η πτώση της δικτατορίας έφερε τους πρώτους μύθους. Η απουσία των μεγάλων πολιτικών δυνάμεων από το γενικό ξεσηκωμό (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Ιωάννινα, Πάτρα και αλλού), έπρεπε να καλυφθεί. Έτσι εφευρέθηκε ο μύθος του αυθόρμητου ξεσηκωμού. Δηλαδή η μαζική προσέλευση, οι αποφάσεις των συνελεύσεων των φοιτητών ανά σχολή, οι αποφάσεις μέσα στους υπό κατάληψη χώρους από την πλειοψηφία των παραβρισκόμενων, πόσο μπορούν να κολλήσουν στο αυθόρμητο; Τόσοι άνθρωποι αυθόρμητα βρέθηκαν εκεί, στον ίδιο χώρο, την ίδια μέρα, την ίδια ώρα; Με προετοιμασία, με φαγητά κ.λπ. για πολυήμερη διαμονή; Μύθος και η λαϊκή συμπαράσταση στη Θεσσαλονίκη. Ένας λόγος το απομονωμένο του χώρου. Ελάχιστοι μη φοιτητές εμφανίστηκαν, παρά τις εκκλήσεις της Κλεοπάτρας Παπαγεωργίου από τη συχνότητα του ραδιοφωνικού σταθμού. Οι περισσότεροι ήταν γονείς που ήρθαν να μαζέψουν τα άτακτα παιδιά τους. Όπως γίνεται και σήμερα. Το Πολυτεχνείο με δυο λόγια, το προετοίμασαν και το έστησαν φοιτητές της αριστεράς με τη βοήθεια και κάποιων παιδιών που στη συνέχεια βρέθηκαν στο ΠΑΣΟΚ. Φυσικά και πολλοί δεν ήταν ενήμεροι, πολλοί ήρθαν αυθόρμητα καθώς δεν ήταν οργανωμένοι. Ωραία, αλλά αυτό δεν συμβαίνει πάντα στις λαϊκές εξεγέρσεις; Οι ίδιοι που επικαλούνται την πρωτοκαθεδρία των μαζών έναντι της προσωπικής πρωτοβουλίας, ισχυρίζονται ταυτόχρονα πως ο ξεσηκωμός ήταν αυθόρμητος...».

Οι έγκλειστοι φοιτητές του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης στην Πολυτεχνική Σχολή στις 16-17 Νοέμβρη 1973.

Το στρατιωτικό τζάκετ

Λίγο πριν τα μεσάνυχτα πήγα στο σπίτι μου για κάποια επείγουσα οικογενειακή υπόθεση. Επειδή θα ξαναγύριζα, άφησα στον Κλέαρχο ένα στρατιωτικό τζάκετ, το οποίο είχα φέρει από τον στρατό, το είχα βάψει καρυδί κι ήταν ταυτισμένο μαζί μου. Δεν τόλμησα να επιστρέψω, όταν τα τανκς και ο στρατός είχαν περικυκλώσει το κτήριο. Μετά την επέμβαση το αναγνωρίσιμο τζάκετ, μεταξύ άλλων, θα ήταν πειστήριο της συμμετοχής μου, γι' αυτό και κρυβόμουν επί μέρες. Φεύγοντας, κατά την εκκένωση του κτηρίου, ο Κλέαρχος το πήρε μαζί του στην τσάντα του. Στην έξοδο τον συνέλαβαν, τον βασάνισαν κι έμεινε κρατούμενος μαζί με πολλούς φοιτητές για πάνω από ένα μήνα

στα κρατητήρια της Ασφάλειας και το Μεταγωγών. Όταν αφέθηκε ελεύθερος, του επέστρεψαν την τσάντα –μαζί με το τζάκετ- άψαχτη! Δεν χρειάζονταν άλλες συλλήψεις. Ο στόχος της χούντας είχε εκπληρωθεί. Την επομένη, μετά την εκκένωση της Πολυτεχνικής, σε κλίμα κατατρεγμού και συσκότισης των πληροφοριών, έστειλα στον Τύπο του εξωτερικού την πρώτη ανταπόκριση για τα δραματικά γεγονότα του Πολυτεχνείου της Θεσσαλονίκης (Στο θέμα του Ιστολογίου : *Μυστικές ανταποκρίσεις στα ξένα ΜΜΕ την περίοδο της δικτατορίας*) .

Πέρα από τις προσωπικές εκτιμήσεις και τις ανεκδοτολογικές παραθέσεις που αναθερμαίνουν τη μνήμη, προσπάθησα (σ. στο βιβλίο μου) με τη συμβολή των αυτοπτών μαρτύρων της κατάληψης και την παράθεση συμπληρωματικών στοιχείων από άλλες πηγές, να καταγράψω όσο γίνεται πιο σφαιρικά και αντικειμενικά το έπος της φοιτητικής κατάληψης, της κορυφαίας αντιστασιακής πράξης στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Χ.ΖΑΦ.

Απόσπασμα από το βιβλίο μου: **«Αντεθνικώς δρώντες...1971-1974, Η Θεσσαλονίκη στα χρόνια της χούντας και η εξέγερση του Πολυτεχνείου της, εκδ. Επίκεντρο, 2011**

URL:

<https://goo.gl/uQVq9X>

Keyword: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ

Date: 2016-11-12, 13:50:27

Source: thessmemory.wordpress.com